

JÓLESIK?

Dr. Orosz Szilvia
 Állattenyésztési
 Teljesítményvizsgáló Kft.

A Természet kárpótolni szeretne minket a 2022-es év miatt? Vagy prózaian az éghajlatváltozás okozta hullámvasúton utazunk? Mindenesetre jól esik. Hogy jólesik-e, az már egy másik kérdés. Az égi áldásra nem áldásként gondolunk, amikor szénát kellene szárítani a renden, vagy amikor nem tudjuk betakarítani a szudánifüvet a sár miatt. De ettől eltekintve derűsebb a kedvünk, mert úgy tűnik, idén jó lesz a silókukorica-hozam. Nézzünk rá egy kicsit a silókukorica várható minőségére is!

Az 1-5. ábrán az idei nyár csapadék adatai láthatóak. A silókukorica tenyészidejére fókuszálva. Sajnos a júliusi országos adatok még nem állnak rendelkezésre.

Az ábrák is azt mutatják, amit kinn a szántóföldön is lehet látni, hogy volt elegendő csapadék a kukorica fejlődéséhez idén. A szár-levél erőteljes fejlődése azonban együtt járhat a cső részarányának csökkenésével, ami mérsékli a szilázs végső keményítőtartalmát! Sajnálattal írom, hogy a büszkén mutatott kapitális kukoricánövény képek miatt én inkább aggódni szoktam, mint örülni. Aggódom a tehénért. Mert ami jó a növénytermesztőnek, nem mindig jó az állattenyésztőnek! Minél nagyobb a zöldhozam, általában annál kisebb a keményítőtartalom (a cső-szár-levél arány eltolódása miatt). Gyönyörű kukoricánövényből keményítőhiányos szilázs? Bizony lehetséges.

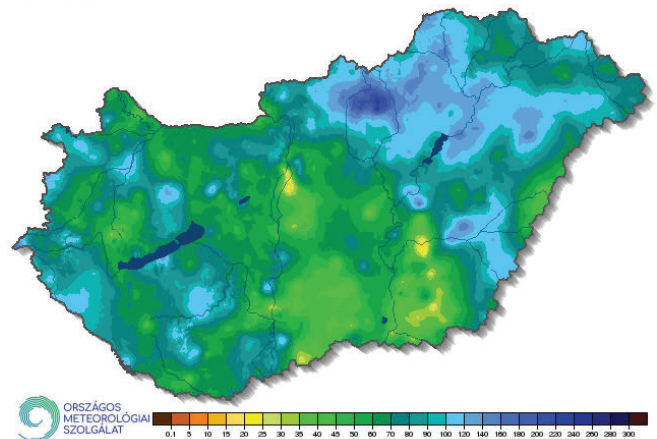
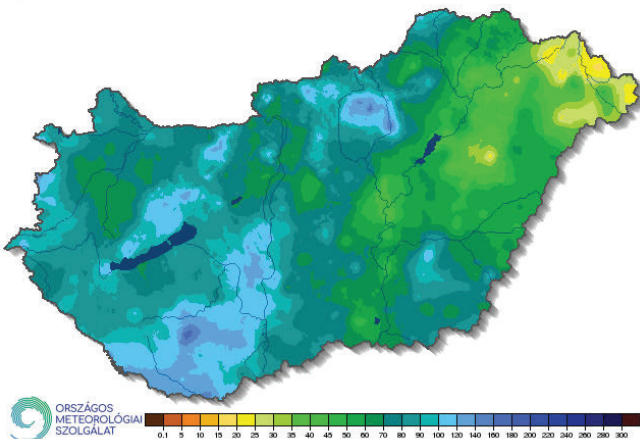
1-2. ábra 2023. májusi és júniusi csapadékösszeg (a kék szín 100-250 mm közötti havi értékeket jelez)

Csapadékösszeg [mm]

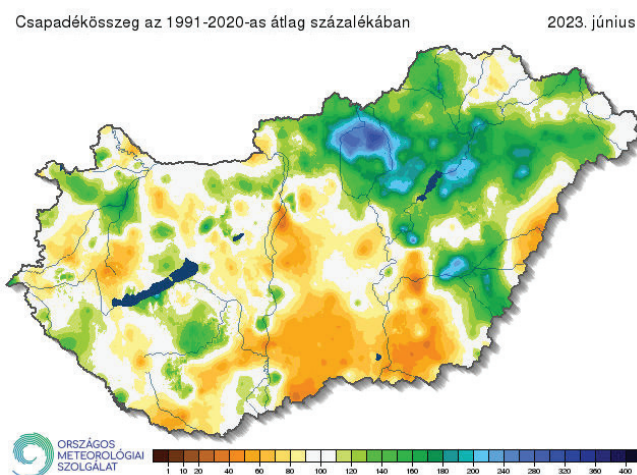
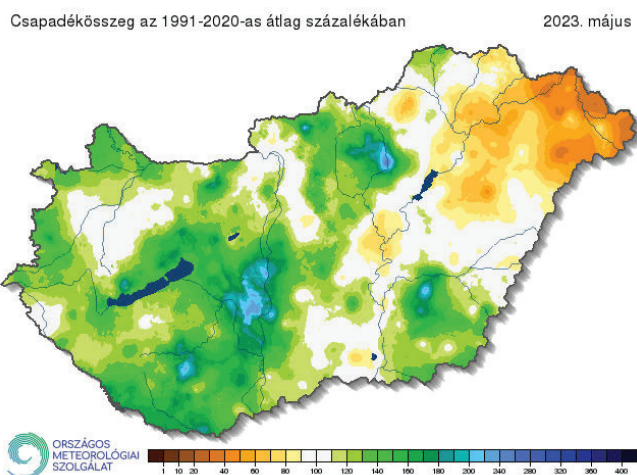
2023. május

Csapadékösszeg [mm]

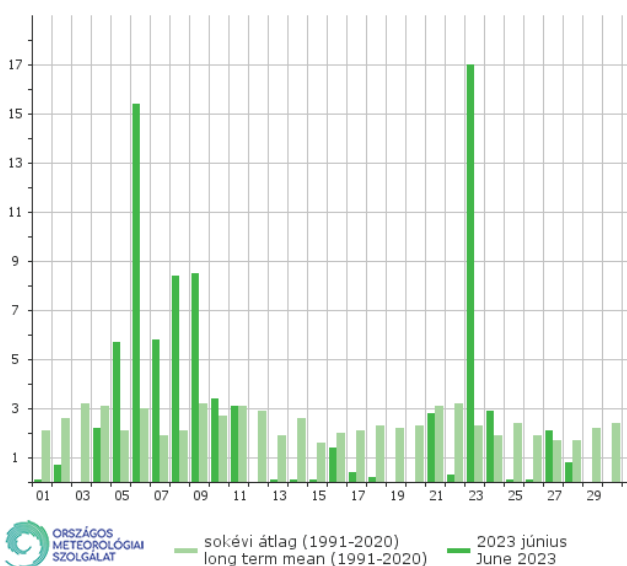
2023. június

3-4. ábra A 2023. májusi és júniusi csapadékösszeg aránya az 1991-2020 átlaghoz viszonyítva (a fehér szín jelzi a hasonló havi értékeket, a sárgásbarna a fele mennyiségű, míg a kék a dupla mennyiségű csapadékot a sokéves átlaghoz képest)

5. ábra 2023. június: A napi csapadékösszegek és a sokévi átlagok országos átlagban (mm)

Emlékeznek még 2020-ra? Meleg és csapadékoss nyarunk volt, ami kiváló kombináció a kukoricánövény fejlődésének. A kukorica tenyészidőszak alatti összes vízigénye 370-440 mm közötti (fajtánként/hibridenként változik). Elsősorban a június-augusztus közötti időszak a kritikus. A 2020-as évben a háromhavi csapadékmennyiség országos átlagban 261 mm-nek adódott, mintegy 31%-kal volt több, mint az 1981-2010-es normál. Ráadásul ideális volt az eloszlás, mert csapadékosabb volt a június közepe és vége, július közepe és vége, valamint augusztus eleje és közepe országosan. Ennek eredményeként kiváló terméseredmények születtek kukoricaszilázsban (33 tonna/ha országos átlag; AKI, 2020. november 13.). Kiugróan jó eredmények születtek Somogy, Heves és Békés megyében! A tápláléérték azonban gyengébb lett a vártnál. A meleg-nedves nyár hatása jelent meg az adatokban, mert sajnos **a keményítőtartalom mérsékelte lett (317 g/kg szá., n=411 minta átlagában)** a rendkívül nagy vegetatív hozam miatt. Miért?

Egy 2020. augusztus 17-i mérés szerint az Alföldön a 260 cm-es növény esetében (450 g-os csuhé nélküli csősúly mellett késő tejesérésben) **29%-os keményítőtartalmat mértünk 20 cm-es tarlómagasságot vágva. Mit jelent ez a különbség a TMR szintjén és a tejtermelésben?**

- Megközelítően 400-500 g/nap/tehen keményítő fog hiányozni az adagból. Ez éves szinten egy 500 fejt tehenes állományban 70-90 tonna keményítőt jelent, ami 110-140 tonna szárított kukoricával egyenértékű (de gabona vagy nedves kukorica a megoldás). **Ez minimum 11-15 Mft többletköltséget jelent éves szinten szárított kukoricával számolva. A tehen bendóműködésének jobb megoldást jelentő nedves kukorica + gabona még többbe kerül.**
- A 30% alatti keményítőtartalmú szilázsok energiatartalma 6,0 MJ/kg szá. érték alatt van (NEI), míg a 30% feletti keményítőtartalmú kukoricaszilázsok esetében legalább 6,4 MJ/kg szá. nettóenergia-érték várható. A különbség elérheti

a **-1 kg/nap/tehén tejtermelési különbözetet** (abrákcompenzáció nélkül). Egy 500 fejt tehenes állományban ez éves szinten 180-190.000 kg tejkiesést jelent, ami (2023. 08.02: 140 Ft/kg spotárral számolva) kb. **25 Mft értékű bevétel-elmaradással egyenértékű.**

- Egy másik számolás szerint +20 cm tarlómagasság = +0,5 kg/nap/tehén tej (20 kg/nap kukoricaszilázs etetésekor).

Ezért azt javasoltuk, és javasoljuk idén is, hogy ha azt tapasztalják, hogy a potenciális keményítőtartalom mérsékelt lehet a saját növényállományban (próbavágás), akkor a tarlómagasságot emelve növeljék a keményítőtartalmat. Ne felejtsük, hogy

Mert a tehén emészthető fehérjéből és lebomló keményítőtől tud hatékonyan sok tejet termelni, ha van mögötte egy egészségesen működő bendő! Az állati jóllét jó üzlet, mondta Bill Prokop, és így igaz. A bendőegészség alapja a pihenés és a kérődzés. De ennél 10.000 kg feletti laktációs termelés esetében

a potenciális keményítőtartalom függ a hibridtől, a FAO-számtól, a fenofázistól is! Az emelt tarló most nem a rost emészthetőségéről szól, vagy a felcsapott sár miatt javasolt, hanem kifejezetten a keményítő koncentrációjának növelése érdekében történik. De e két említett előny tovább javítja a tápláléértéket!

- A +20 cm tarló megközelítően +20-30 g/kg sza. (+2-3% sza.) keményítőtartalmat eredményez a körülményektől függően.
- Mérlegeljük a 60 cm-es tarlómagasság beállítását a TMR emészthető keményítőtartalma érdekében!
- A mérlegelés alapja, hogy a tarló emelése hozamvesztést eredményez a silókukoricában: +20 cm megfelel -10% hektáronkénti hozamcsökkenésnek.
- A takarmánybázis mennyiségi biztosítása érdekében tartható 40 cm-es tarlómagasság a silókukoricában, de akkor tervezzenek nedves kukoricát is az adagba (kb. 3-8 kg/nap/NT tehén) és/vagy gabonát (több, mint az átlagos 2 kg/nap/NT tehén értékét). A +20 cm-es tarló 10%-os hektáronkénti **hozamcsökkenése +10%-ot jelent a kukoricaszilázs fajlagos költségében, ami napi adag szintjén +20-30 Ft/nap/tehén, éves szinten pedig 3-5,5 Mft többletköltséget jelent.**

A hiányzó keményítő pótlására is tettünk javaslatot 2020-ban, ami most is égetően sürgős döntéshozást igényel, mivel a kukoricaszilázsból hiányzó keményítő elsősorban nedves kukoricadarával (80% feletti bendőbeli lebonthatóság) vagy esetleg gabonafélékkel pótolható (95% bendőbeli lebonthatóság). A száraz kukoricadara nem ideális (60% bendőbeli lebonthatóság). A nedves kukoricát pedig 2023. ősszel be is kell tárolni, tehát készülni kell rá. Amennyiben nem a tarló emelése mellett teszik le a voksot, akkor tervezzék meg a keményítő más úton történő pótlását az év folyamán.

sajnos már több kell: az emészthető keményítő, az emészthető fehérje és az emészthető rost egyensúlya. Kívánok Önöknek jó kukoricaszezon, jól működő járvaszecskázót, morzsalékosan tört szemeket, sok emészthető keményítőt és egy jó csapatot!

